

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Євгенія НОВАК

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Основи композиції

(ювелірна справа)

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Декоративне мистецтво та ремесла»

(назва програми)

Спеціальність В3 «Декоративне мистецтво та ремесла»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання Українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2025 рік

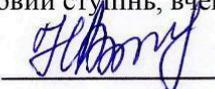
Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла»

Розробник (ки):

Дарій Ілля Дмитрович – ас. кафедри, ч. Спілки дизайнерів України
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

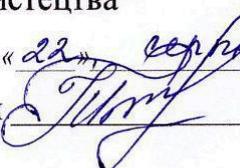
Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Дарій Ілля Дмитрович – ас. кафедри, ч. Спілки дизайнерів України
(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП **Наталія ГАТЕЖ**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНKOVA**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна "**Основи композиції (ювелірна справа)**" є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, предметом вивчення якої є ознайомленні студентів із багатою культурною спадщиною Буковини через вивчення різноманітних видів декоративно-прикладного мистецтва, які сформувалися в результаті історичних, соціальних, етнічних та економічних впливів на регіон.

Робочою програмою освітньої компоненти "**Основи композиції (ювелірна справа)**" передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна "Основи композиції" має на меті надати студентам фундаментальні знання та навички з композиції, стилізації та орнаментального проектування, необхідні для професійної діяльності в галузі мистецтва та дизайну. Курс фокусується на розвитку розуміння композиційних принципів, здатності гармонійно поєднувати традиційні та сучасні методи стилізації, формуванні індивідуального творчого підходу та професійному виконанні композиційних завдань.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни "Основи композиції" передбачає освоєння теоретичних основ композиції, гармонії форми та кольору, з урахуванням специфіки ювелірного мистецтва. Студенти вивчають технологічні особливості роботи з орнаментальними, рослинними, анімалістичними та геометричними мотивами, адаптованими до ювелірних виробів. В процесі навчання здобуваються навички стилізації природних форм та створення композиційних рішень для ювелірних прикрас, враховуючи ергономіку та функціональність. Студенти опановують традиційні та цифрові технології проектування ювелірних композицій. Особлива увага приділяється розробці авторських ювелірних прикрас, де студенти можуть реалізувати свій творчий потенціал. Дисципліна сприяє вихованню естетичного смаку, розвитку творчого мислення та формуванню індивідуального стилю в ювелірній композиції

Пререквізити

Основними дисциплінами, що забезпечують базу для вивчення "Основи композиції" є: "Рисунок", який закладає основи розуміння форми, пропорцій та світлотіні; "Живопис", що сприяє розвитку навичок роботи з кольором, його гармонією та композицією; "Історія декоративно-прикладного мистецтва", що знайомить з традиціями та стилями в мистецтві, а також з принципами стилізації; "Професійна майстерність", що надає необхідні технічні навички для роботи з різноманітними матеріалами та створення проектних рішень.

Постреквізити

Вивчення дисципліни «**Основи композиції**» є важливою складовою підготовки студентів до подальших курсів та професійної діяльності. Отримані знання та навички будуть використані у таких дисциплінах, як "Історія сучасного мистецтва", де аналізуються композиційні рішення у сучасному художньому процесі при створенні ювелірних виробів, "Рисунок" і "Живопис", що сприяють удосконаленню технічної майстерності у візуальному мистецтві, роботи з колірними відношеннями та композицією кольору та форми. "Професійна майстерність", де студенти покращують свої практичні навички у сфері мистецтва та дизайну, "Актуальні питання історії та культури України", що дозволяє розглядати композиційні принципи у контексті культурної спадщини. Окрім цього, курс "Іноземна мова" забезпечує підготовку до міжнародної співпраці у сфері мистецтва та дизайну, дозволяє аналізувати світовий досвід у композиційних практиках. Дисципліна також є необхідною базою для розробки кваліфікаційних робіт та подальшої професійної діяльності у галузі мистецтва, декоративного мистецтва та проектування.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Здобувач освіти повинен:

Знати:

- ✓ Основні етапи історії ювелірного мистецтва як виду декоративно-прикладного мистецтва; Техніки, стилістичні особливості та регіональні відмінності народного мистецтва.
- ✓ Символіку та семантику орнаментів у різних видах декоративно-прикладного мистецтва (ткацтві, різьбленні, ювелірних виробих тощо).
- ✓ Класифікацію і асортимент художніх виробів з металу, інших матеріалів і виробних каменів; Вплив історичних, етнічних і культурних чинників на розвиток мистецьких традицій регіону.
- ✓ Зв'язок декоративно-прикладного мистецтва Буковини із загальноукраїнськими та європейськими художніми традиціями.
- ✓ Основні принципи побудови форми. Розуміння взаємодії частин та їх функцій у композиції.

Вміти:

- ✓ Аналізувати та розрізняти композиційні прийоми;
- ✓ Вміти застосовувати основні композиційні прийоми у власній розробці дизайну;
- ✓ Розпізнавати та інтерпретувати символіку й зміст орнаментів та елементів традиційного мистецтва.
- ✓ Переносити творчі пошукові ескізи в чистовий проект.
- ✓ Вміти користуватися різними графічними засобами для досягнення творчих цілей.
- ✓ Створювати композицію простих та складних елементів.

Володіти:

- ✓ Знаннями принципів та елементів дизайну, таких як лінія, форма, текстура, колір та композиція. Методологією вивчення народного мистецтва та його впливу на сучасний дизайн.
- ✓ Вмінням створювати ескізи та детальні малюнки ювелірних виробів.
Компетенціями міжкультурної комунікації у сфері вивчення мистецьких традицій.
- ✓ Знаннями основних принципів теорії кольору, включаючи кольорову гармонію та контрасти. Знаннями для адаптації традиційних мотивів Буковини у сучасному мистецькому та дизайнерському середовищі.
- ✓ Знаннями роботи з різними типами металів (золото, срібло, платина) та каменів (дорогоцінні, напівдорогоцінні, синтетичні), що використовуються у ювелірній справі.

Змістовий модуль 2. Шийно-нагрудні прикраси												
Тема 2. Навчальний проєкт з ювелірного мистецтва: кулони із використанням основних композиційних прийомів			26			37						
Разом за ЗМ2	63		26			37						
Усього годин	120		46			74						

1 курс II семестр

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Шийно-нагрудні прикраси												
Тема 1. Навчальний проєкт з ювелірного мистецтва: два кулони зі стилізованими елементами знаків зодіаку			15			20						
Тема 2. Авторський проєкт кулонів на основі абстрактної інтерпретації символіки зодіаку			15			20						
Тема 3. Творчий проєкт кулона в авторському стилі знаку зодіаку (на власний вибір)			14			21						
Разом за ЗМ1	105		44			61						
Усього годин	105		44			61						

Тематика практичних занять з переліком питань 1 курс I семестр

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Навчальний проєкт з декоративно-прикладного мистецтва: об'ємний підсвічник складної форми	20
2.	Навчальний проєкт з ювелірного мистецтва: кулони із використанням основних композиційних прийомів	26
	Разом	46

1 курс II семестр

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Навчальний проєкт з ювелірного мистецтва: два кулони зі стилізованими елементами знаків зодіаку	15
2.	Авторський проєкт кулонів на основі абстрактної інтерпретації символіки зодіаку	15

3.	Творчий проєкт кулона в авторському стилі знаку зодіаку (на власний вибір)	14
	Разом	44

Тематика практичних занять з переліком питань 1 курс I семестр

Тема 1. Навчальний проєкт з декоративно-прикладного мистецтва: об'ємний підсвічник складної форми.

Завдання: Розробка композиції, де буде представлено підсвічник складної об'ємної форми (трикутник, квадрат, 5-ти або 6-тикутник) з об'ємними вставками на певну тематику.

Склад та вимоги:

Студент розробляє підсвічник, враховуючи його технологічні властивості, використовуючи статистичні, ритмічні чи динамічні прийоми, підсвічник може мати не тільки виставковий характер, а й практичний.

Мета: Навчитися стилізувати об'ємний предмет та влучно використовувати композиційні прийоми у його розробці.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (акварель, гуаш, акрил, графічні редактори).

Матеріали:

Традиційні (акварель, гуаш, акрил, туш, маркери).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, Procreate).

Питання для опрацювання:

1. Які особливості композиції об'ємно-просторових форм у декоративно-прикладному мистецтві?
2. Як форма (трикутник, квадрат, п'ятикутник, шестикутник) впливає на загальний силует та баланс виробу?
3. Які композиційні прийоми (статичні, ритмічні, динамічні) доцільно застосовувати при створенні підсвічника?
4. Як поєднати декоративну виразність виробу з його функціональним призначенням?
5. Які принципи стилізації об'ємного предмета слід враховувати під час розробки композиції?

Тема 2. Навчальний проєкт з ювелірного мистецтва: кулони із використанням основних композиційних прийомів

Завдання: Студент повинен створити дизайн кулонів, в якому орнамент (рослинний або геометричний) гармонійно поєднується з формою виробу, використовуючи основні композиційні прийоми. Композиція кожного кулона повинна відрізнитися плавністю ліній, ритмічним повторенням елементів та збалансованістю поєднання різних матеріалів (наприклад, металу та каменів)

Склад та вимоги:

В роботі над проєктом кулонів потрібно врахувати особливості вертикальної композиції, ритм, симетрію або асиметрію при розробці кулонів. Композиція повинна бути гармонійною та збалансованою, кулони повинні відповідати обраному стилю - рослинному або геометричному.

Мета: навчити студента володіти композиційними прийомами, тобто застосовувати основні композиційні прийоми (ритм, симетрія/асиметрія, баланс, пропорції тощо) для створення гармонійних та виразних ювелірних виробів. Розуміти особливості вертикальної композиції та її впливу на сприйняття кулона.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Техніка виконання – довільна, з можливістю використання традиційних матеріалів або цифрових інструментів.

Матеріали:

Традиційні (акрил, гуаш, олія, темпера, туш).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, Procreate).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW).

Питання для опрацювання:

1. Які особливості вертикальної композиції у ювелірних виробках?
2. Як застосовуються ритм, симетрія та асиметрія у композиції кулона?
3. Яким чином орнамент (рослинний або геометричний) узгоджується з формою кулона?
4. Як досягти композиційного балансу при поєднанні металу та декоративних вставок?
5. Які принципи пропорційності та цілісності є визначальними для створення гармонійного кулона?

1 курс II семестр

Тема 1. Навчальний проєкт з ювелірного мистецтва: два кулони зі стилізованими елементами знаків зодіаку

Завдання: Розробка кулонів стилізовуючи реалістичні зображення знаків зодіаків.

Склад та вимоги:

Використовувати стилізацію реалістичних елементів знаків зодіаку, зберігаючи їх впізнаваність, але надаючи їм художньої виразності та оригінальності.

Мета: Здатність перетворювати реалістичні елементи знаків зодіаку на художньо виразні та оригінальні образи, зберігаючи їх впізнаваність та навчитися гармонійно поєднувати стилізовані елементи знаків зодіаку з формою кулонів, створюючи цілісні та збалансовані композиції.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (акварель, гуаш, акрил, туш, маркери).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CLO 3D).

Тема 2. Авторський проєкт кулонів на основі абстрактної інтерпретації символіки зодіаку.

Завдання: Створити проєкт де кулони повинні демонструвати вміння студента створювати художньо виразні та оригінальні ювелірні вироби, в яких абстрактні символи знаків зодіаку будуть гармонійно поєднані з композиційними рішеннями та обраним стилем.

Склад та вимоги:

Мінімум 3 варіанти ескізів кожного кулона, виконані від руки або за допомогою графічних програм. Ескізи повинні відображати різні варіанти абстрактного символу знаку зодіаку, його композиційне розміщення на кулоні та загальний стиль виробу. Абстрактні символи знаків зодіаку повинні бути виконані в обраному стилі (рослинному або геометричному) та чітко відображати їх значення.

Мета: Навчити генерувати оригінальні ідеї та втілювати їх у конкретних проєктах, використовуючи різноманітні художні засоби та техніки, розробляти ескізи та креслення кулонів, враховуючи особливості матеріалів та технологій виготовлення ювелірних виробів.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (акварель, гуаш, акрил, туш, маркери).

Цифрові (Adobe Photoshop, Procreate, SketchUp, 3ds Max).

Тема 3. Проект кулону в особистому стилі знаку зодіаку (знак зодіаку на власний вибір)

Завдання: Створити проект кулону, в якому буде відображено особистий стиль студента у поєднанні з символікою обраного знаку зодіаку. Кулон повинен демонструвати вміння створювати художньо виразні та оригінальні ювелірні вироби, в яких абстрактні символи знаку зодіаку будуть гармонійно поєднані з композиційними рішеннями та обраним стилем.

Склад та вимоги:

Розробити дизайн кулону, який поєднує індивідуальність студента із символікою обраного знаку зодіаку. Кулон повинен бути простим у виготовленні, зручним та естетично привабливим, відображаючи гармонію форми, кольору та змісту.

Мета: Здатність створювати художньо виразні та оригінальні ювелірні вироби, що відображають особисте бачення та стиль автора.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (акварель, гуаш, акрил, туш, маркери).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CoreIDRAW).

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
Самостійна робота на I семестр		
1.	<p>Творчий проєкт трьох кулонів на тему орнаментів ЧНУ</p> <p>Завдання. Розробити проєкт трьох кулонів на основі орнаментальних мотивів, пов'язаних з архітектурою, декоративним оздобленням та символікою Чернівецького національного університету, у якому передбачити:</p> <ul style="list-style-type: none">-дослідження та відбір характерних орнаментальних елементів ЧНУ;-художню стилізацію орнаментів із збереженням їх впізнаваності;-розробку трьох кулонів, об'єднаних єдиною стилістичною концепцією;-варіативність композиційних рішень при збереженні цілісності серії;-гармонійне поєднання орнаментальних мотивів з формою та пропорціями кулонів;-забезпечення композиційного балансу, ритму та декоративної виразності;-графічне оформлення проєкту з коротким поясненням авторського задуму.	74
Самостійна робота на II семестр		

1.	<p>Проект кулону особистого знаку зодіаку у власному стилі</p> <p>Завдання. Розробити проект кулону особистого знаку зодіаку у власному авторському стилі, у якому передбачити:</p> <ul style="list-style-type: none"> -аналіз символіки та характерних ознак обраного знаку зодіаку; -формування авторської концепції та художнього образу виробу; -стилізацію символів або образів знаку зодіаку із збереженням їх впізнаваності; -узгодження декоративного рішення з формою, пропорціями та композицією кулону; -використання індивідуальних стилістичних прийомів і декоративних елементів; -досягнення цілісності та художньої виразності композиції; -графічне оформлення проекту з коротким поясненням авторського задуму. 	61
----	--	----

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимальна кількість балів: 12

1. **Художня концепція та ідея (до 3 балів)**
Оцінюється чіткість ідеї виробу або колекції, відповідність обраного стилю завданню модуля, оригінальність та творчий підхід. Важливо, щоб концепція враховувала контекст: традиції, сучасний дизайн або регіональні культурні коди.
2. **Формоутворення та композиція (до 2 балів)**
Перевіряється пропорційність та гармонійність форми виробу, цілісність композиції елементів колекції або комплекту. Оцінюється узгодженість декоративних елементів, ритму та пропорцій, а також функціональність виробу — зручність і ергономіка.
3. **Вибір матеріалів та технології (до 2 балів)**
Важливо обґрунтувати вибір металів, каміння та інших матеріалів, використання відповідних технік та технологій, а також інноваційність у поєднанні матеріалів і прийомів. Оцінюється врахування технічних можливостей реалізації виробу.
4. **Графічне оформлення та документація (до 2 балів)**
Оцінюється якість і читабельність ескізів, креслень та схем, правильне відображення пропорцій, композицій та деталей виробу. Важливо, щоб графічні матеріали чітко демонстрували авторський задум. За наявності можна враховувати використання сучасних засобів візуалізації, таких як 3D-моделювання.
5. **Аргументація та обґрунтування (до 2 балів)**
Перевіряється здатність студента пояснити свій авторський задум та концепцію, аргументувати вибір форми, стилю, матеріалів і декоративних прийомів. Важливо показати розуміння впливу культурного чи стилістичного контексту на проект.
6. **Оригінальність та творчий підхід (до 1 балу)**
Оцінюється інноваційність ідей, нестандартні рішення, поєднання традицій та сучасних підходів, художня виразність та емоційна привабливість виробу.

Оцінювання завдань для самостійної роботи студентів здійснюється в процесі поточного та підсумкового контролю.

Методи навчання

Методи контролю:

Поточний контроль здійснюється протягом семестру та включає усне опитування, письмові роботи, практичні завдання та тестування. *Усне опитування* використовується для

перевірки знань з основ композиції: стилізації природних мотивів, правил побудови геометричних орнаментів, принципів гармонізації кольору, симетрії, ритму та контрасту в побудові ювелірних прикрас. Особлива увага приділяється знанню різновидів огранювання, типів закріпки каменів. **Письмовий контроль** охоплює виконання самостійних робіт, термінологічних диктантів (з акцентом на ювелірну термінологію), есе, рефератів на теми, пов'язані з історією ювелірного мистецтва, аналізом стилів та напрямків, а також написання тез доповідей на конференції. **Практичний контроль** передбачає виконання графічних композиційних завдань, стилізацію природних форм для ювелірних виробів, розробку авторських ескізів ювелірних прикрас з урахуванням ергономіки та технології виготовлення. Студенти працюють над створенням колекцій прикрас, проектуванням індивідуальних замовлень, а також розробкою 3D-моделей в програмі Blender чи 2D-зображень в Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW. **Тестовий контроль** застосовується для перевірки теоретичних знань з композиції ювелірної справи і проводиться у формі стандартизованих тестів у системі Moodle.

Рубіжний контроль проводиться після кожного змістового модуля, студенти презентують авторські проекти ювелірних прикрас, демонструючи свої творчі здібності, оригінальність та вміння застосовувати композиційні принципи на практиці. Під час презентації студенти аргументують свій вибір форми, матеріалів, технік виконання та декоративних елементів.

Підсумковий контроль проводиться у формі перегляду з комісією, до складу якої входять 3–5 викладачів за фахом. На перегляд виставляються: практичні роботи (ескізи ювелірних прикрас, макети, 3D-моделі, створені студентами протягом семестру); самостійні проекти (авторські колекції прикрас, розроблені студентами з урахуванням обраної концепції, стилю та технології виготовлення). Оцінювання здійснюється на основі технічної майстерності тобто на скільки добре студент володіє графічними техніками, інструментами 2-D або 3D-моделювання, знання технології виготовлення ювелірних виробів., також важливим аспектом є композиційне вирішення застосовувати принципи гармонізації кольору, симетрії, ритму та контрасту в розробці прикрас. Важливою деталлю при оцінюванні вважається інноваційний підхід студента до проекту, його оригінальність ідеї, творчий пошук нових форм та матеріалів і технік. Невід'ємною частиною проекту естетичні якості виконання. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами, аналізуючи їхні досягнення, сильні та слабкі сторони, надаючи рекомендації щодо подальшого вдосконалення навичок та розвитку творчого потенціалу. Такий підхід сприяє формуванню аналітичного мислення, самокритичності та розумінню власного художнього стилю в контексті ювелірного дизайну.

Форми контролю:

Індивідуальний контроль полягає у створенні кожним студентом власного ювелірного проекту (наприклад, ескіз каблучки, сережок або кільця) від початку до кінця самостійно, демонструючи вміння втілювати свої ідеї в художній формі.

Груповий контроль передбачає співпрацю студентів у малих групах для розробки концепції та розробки колекції ювелірних виробів. Це сприяє розвитку навичок командної роботи, розподілу ролей та ефективної комунікації для досягнення спільної мети.

Взаємний контроль полягає у конструктивному аналізі та критичній оцінці робіт одногрупників з метою взаємного навчання та вдосконалення композиційних рішень у ювелірному дизайні. Студенти вчаться аргументувати свою точку зору та надавати цінні поради.

Самоконтроль передбачає рефлексію над власним творчим процесом, аналіз успіхів та помилок, а також пошук шляхів для вдосконалення майстерності у створенні ювелірних прикрас. Студенти вчаться об'єктивно оцінювати свої роботи та визначати напрямки для подальшого розвитку.

Загальні підходи до оцінювання:

Викладачі оцінюють роботи студентів, переглядаючи їх творчі проекти. Це допомагає оцінити роботи справедливо та звернути увагу не тільки на те, як добре вони зроблені, але й на те, наскільки цікавими є ідеї студентів. Найважливіше - це побачити готові роботи, в яких

студенти показали, що вміють робити складні речі, поєднуючи різні матеріали та техніки. Коли студенти працюють разом над проектами, викладачі можуть побачити, як вони вміють домовлятися, ділити роботу та досягати успіху разом.

Важливим етапом оцінювання є презентація та захист проектів. Під час презентації студенти не лише представляють свої роботи, а й демонструють вміння чітко та переконливо доносити свої ідеї, обґрунтовувати вибір рішень, а також критично аналізувати проекти, висловлюючи конструктивні зауваження. Оцінка індивідуальних творчих робіт враховує такі критерії, як оригінальність задуму, відповідність обраному стилю та грамотне використання композиційних принципів.

Окрему увагу у процесі навчання приділяють використанню сучасних технологій, зокрема цифрових програм (Adobe Creative Suite, SketchUp).

Для глибокого розуміння декоративно-прикладного мистецтва студенти не лише виконують практичні завдання, а й відвідують музеї, де мають змогу ознайомитися з реальними творами мистецтва. Екскурсії Буковиною дозволяють студентам дослідити культурні особливості регіону. Самостійна підготовка екскурсій є важливим завданням, яке сприяє глибокому засвоєнню матеріалу, розвитку комунікативних навичок та вміння презентувати інформацію.

Обов'язковим компонентом курсу є самостійна робота студентів, яка охоплює широкий спектр завдань: від ескізів та наукових статей до рефератів, тез та наукових проектів, що можуть бути представлені на конференціях, конкурсах та виставках. Оцінювання самостійних робіт базується на науковій обґрунтованості, відповідності тематиці, якості оформлення, оригінальності підходу та повноті розкриття матеріалу.

Такий комплексний підхід до контролю та оцінювання дозволяє ефективно перевірити рівень підготовки студентів, сформувані необхідні професійні навички, креативне мислення та здатність до самостійного аналізу композиційних рішень у сфері декоративно-прикладного мистецтва.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни «Основи композиції» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6310>

Форма проведення – Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом, проводиться у формі перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного курсів. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Розподіл балів, які отримують студенти 1 курс 1 семестр

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)		Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100
T1	T2		
30	30		
Критерії для змістовного модуля №1	Критерії для змістовного модуля №2	Критерій до іспиту	
Оцінювання робіт студентів з даного модуля	Оцінювання робіт студентів з даного модуля має на меті	Екзамен полягає у перегляді робіт комісією викладачів	

<p>має на меті перевірити рівень їхнього володіння композиційними принципами та вміння застосовувати їх на практиці для створення художньо виразних та гармонійних ювелірних виробів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знання основних композиційних понять (ритм, симетрія, асиметрія, баланс, пропорції, контраст, нюанс, тощо). - Розуміння принципів гармонізації форми та кольору. - Володіння термінологією та здатність аналізувати композиційні рішення. - Вміння застосовувати композиційні прийоми для створення ескізів та проектів ювелірних виробів (сережки, персні, кулони). - Грамотне використання ритму, симетрії/асиметрії, балансу, пропорцій, контрасту та нюансу в композиції. - Якість графічного виконання роботи (чіткість ліній, охайність, точність). - Володіння різноманітними техніками стилізації. - Застосування композиційних прийомів у створенні рослинних, анімалістичних та геометричних орнаментів. 	<p>перевірити рівень сформованості навичок проектування ювелірних виробів із урахуванням форми, об'єму та декоративно-художніх рішень, а також здатність застосовувати композиційні прийоми в розробці кулонів, у тому числі в межах самостійної роботи.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Розуміння особливостей форми кулона як ювелірного виробу (площинна та об'ємна композиція, масштаб, пропорції). -Знання та усвідомлене застосування основних композиційних прийомів у проектуванні кулонів. -Уміння створювати цілісну композицію кулона з урахуванням ритму, балансу, симетрії / асиметрії та пропорцій. -Вміння адаптувати декоративні елементи до заданої форми виробу. -Логічність та обґрунтованість композиційного рішення. -Здатність розробляти кілька варіантів кулонів у межах одного завдання. -Якість графічного виконання проекту (чіткість ліній, охайність, точність, завершеність). -Володіння різними техніками подачі ескізу (традиційними або цифровими). <p>Самостійна робота:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Відповідність проекту поставленому завданню, цілісність композиційного рішення, рівень опрацювання декоративних елементів, самостійність виконання та дотримання вимог до оформлення роботи. -Вміння аналізувати власні композиційні рішення та використовувати професійну термінологію під час захисту роботи. 	<p>(3-5 осіб). На оцінювання виносяться всі роботи, виконані в рамках курсу, як практичні, так і самостійні. Після оцінювання викладачі проводять індивідуальні бесіди зі студентами, під час яких аналізують їхні успіхи та недоліки, а також дають рекомендації щодо подальшого розвитку. Оцінюються <i>знання основних композиційних понять</i> (ритм, симетрія, асиметрія, баланс, пропорції, контраст, нюанс, тощо); <i>розуміння принципів гармонізації форми та кольору</i>; <i>володіння термінологією та здатність аналізувати композиційні рішення</i>; <i>знання історії та теорії композиції в ювелірному мистецтві</i>. Важливою є <i>якість виконання практичних завдань</i>, мається на увазі вміння застосовувати композиційні прийоми для створення ескізів та проектів ювелірних виробів (сережки, персні, кулони), а також <i>грамотне використання ритму, симетрії/асиметрії, балансу, пропорцій, контрасту та нюансу в композиції</i>, також враховується <i>якість графічного виконання роботи</i> (чіткість ліній, охайність, точність). Проект високо оцінюється коли є хороше <i>технічне виконання виробу</i> (якість обробки матеріалів, акуратність з'єднань, тощо).</p>	
---	---	--	--

1 курс 2 семестр

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)	Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
---	-------------------------	--------------------

Змістовий модуль 1			40	100
T1	T2	T3		
20	20	20		
Критерії для змістовного модуля №1			Критерій до іспиту	
<p>Оцінювання робіт студентів з даного модуля має на меті перевірити рівень їхнього володіння техніками стилізації, вміння перетворювати реалістичні зображення на абстрактні символи, а також навички компонування елементу у задану форму, враховуючи особливості форми, матеріалу та художнього задуму, тобто важко щоб студент міг аналізувати реалістичне зображення та виділяти його ключові елементи; володіти різноманітними техніками стилізації (геометризація, спрощення, узагальнення, тощо); перетворювати реалістичні форми на абстрактні символи, зберігаючи їх впізнаваність та змістове навантаження; створювати вироби оригінальними та виразними</p>			<p>Екзамен полягає у перегляді робіт комісією викладачів (3-5 осіб). На оцінювання виносяться всі роботи, виконані в рамках курсу, як практичні, так і самостійні. Після оцінювання викладачі проводять індивідуальні бесіди зі студентами, під час яких аналізують їхні успіхи та недоліки, а також дають рекомендації щодо подальшого розвитку.</p> <p>Оцінюється на скільки відповідально студент поставився до завдання та скільки вдало з ним впорався, тобто якщо зміст модуля полягає в стилізації природньої форми, тоді враховується наскільки студент вдало використав прийоми стилізації(геометризація, спрощення, узагальнення) та поєднав їх (в даному випадку з технологічними методами роботи ювелірних виробів) і розробив ювелірний виріб на проєкті, також важлива якість виконання практичних завдань тобто вміння застосовувати техніки стилізації для перетворення реалістичних зображень на абстрактні символи. Необхідною навичкою вважається вміння передати індивідуальність та творчий задум автора за допомогою стилізації та композиції. Високо оцінюються роботи не тільки, коли вони гармонійно закомпоновані, а й їхнє технічне виконання у графічних редакторах (Adobe Photoshop, Procreate, SketchUp, 3ds Max) або виконання проєкту традиційними методами (гуаш, акварельні фарби, акрил.).</p>	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	<ul style="list-style-type: none"> - Студент виявляє глибокі знання з історії графічного дизайну, вміє науково аналізувати твори мистецтва, здатний самостійно здобувати знання. - Студент вільно висловлює власні думки відчуття, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; переконливо аргументує особисту життєву позицію. - Студент виявляє більш, ніж достатні знання з історії графічного дизайну, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, які поставив викладач.
	80-89	B	<ul style="list-style-type: none"> - Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Добре	70-79	C	<ul style="list-style-type: none"> - Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача. - Студент орієнтується в історії графічного дизайну, здатний частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
Задовільно	60-69	D	<ul style="list-style-type: none"> - Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати початковий матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки. - Студент володіє матеріалом на рівні вищому за початковий, здатний з допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
Незадовільно	35-49	FX	<ul style="list-style-type: none"> - Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні. - Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. - Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
Незадовільно	1-34	F	<ul style="list-style-type: none"> - Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів.

1. Що таке стилізація? Опишіть основні методи та прийоми стилізації, наведіть приклади їх використання в ювелірному мистецтві.
2. Які існують види композиції? Охарактеризуйте кожен вид, вкажіть на їх переваги та недоліки, наведіть приклади використання в дизайні кулонів.
3. Яка роль ритму в композиції? Як ритм може впливати на сприйняття ювелірного виробу? Наведіть приклади ритмічних композицій в дизайні кулонів.
4. У чому полягає значення балансу в композиції? Як досягти балансу в асиметричній композиції? Наведіть приклади збалансованих та незбалансованих композицій.
5. Які особливості вертикальної композиції? Як вертикальна композиція впливає на сприйняття кулона? Наведіть приклади використання вертикальної композиції в дизайні кулонів.
6. Які матеріали та техніки найчастіше використовуються для виготовлення кулонів? Опишіть їх властивості та можливості використання в ювелірному мистецтві.
7. Як пов'язані між собою стилізація та композиція? Як стилізація впливає на композиційне рішення?
8. Які існують приклади використання стилізації та композиції в ювелірному мистецтві різних епох та культур? Наведіть приклади та проаналізуйте їх композиційні рішення.

9. Які фактори впливають на вибір техніки стилізації? Як врахувати особливості реалістичного зображення при виборі техніки стилізації?
10. Які існують правила гармонійного поєднання різних матеріалів в ювелірному виробі? Як врахувати властивості матеріалів при створенні композиції кулона?

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf> «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6)(https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_2_020.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Обов'язкова:

1. Петренко С., **Техніка і матеріали ювелірного виробництва**. – Київ, 2004. – Основи формотворення та поєднання елементів.
2. Мельник А., **Історія ювелірного мистецтва**. – Львів, 2005. – Розглядає композиційні рішення в історичному контексті.
3. Ковальчук О., **Сучасні тенденції у ювелірному дизайні**. – Київ, 2008. – Вивчення пропорцій, ритму та колористики у сучасних прикрасах.

Додаткова:

1. Гнатюк П., **Основи металопластики та інкрустації**. – Івано-Франківськ, 2007. – Технічні прийоми формоутворення та композиції.
2. Бондаренко В., **Декоративне мистецтво та ювелірний дизайн**. – Київ, 2009. – Аналіз композиційних рішень у ювелірному та декоративному мистецтві.
3. Савчук Н., **Дизайн ювелірних виробів: кольорова композиція**. – Київ, 2010. – Колірні поєднання, ритм і симетрія в прикрасах.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyjavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.